

У воћњаку у априлу

Автор(и): проф. Марија Боровинова

Дата: 14.04.2020 Број: 4/2020

Просечна месечна температура у априлу за већину воћарских региона у земљи је између 10 и 14°C, а месечна сума падавина је од 40 до 70 l/m² за низијска подручја и између 60-100 l/m² за планинска. Нагле промене времена током месеца су честа појава, а ризик од мраза је висок.

У априлу су воћне врсте у различитим регионима земље у различитим фенофазама: мишево уво, бели пупољак, цветање.

За **јабуку** у фази мишевог ува, прво прскање пре цвета против парше јабуке и пепелнице се обавља са једном од следећих фунгицидних смеша: Бордоска течност 1% + Бајфидан 250 ЕС – 0.015%, Чемпион WP – 0.3% + Бајфидан 250 ЕС – 0.015%, Фунгурани ОН 50 WP – 0.3% + Бајфидан 250 ЕС – 0.015%.

Поред Бајфидана, може се користити и Систане Екозом EW – 20-150 ml/da. Сорте отпорне на паршу треба прскати само са Бајфидан 250 EC – 0.015% или Систане Екозом EW – 20-150 ml/da. Наведене фунгицидне смеше су пожељније за третмане пре цвета како би се спречио развој резистенције на патогена који изазива паршу, *Venturia inaequalis*. Такође су погодни за третмане пре цвета против парше фунгициди Манфил 75 WP – 320 g/da, Каптан 50 WP – 0.2%, Полирам DF – 0.2%, Санкозеб 80 WP – 200 g/da, Тирам 80 WG – 0.3%, Фолпан 80 WDG – 0.15%. За истовремену контролу пепелнице, ови фунгициди морају бити комбиновани са Бајфидан 250 EC – 0.015% или Систане Екозом EW – 20-150 ml/da.

Сорта Голден Делишес је осетљива на рђање плодова, а бакарни производи појачавају ову манифестацију, што захтева употребу других фунгицида. Каптан 50 WP – 0.2% је погодан и може се успешно применити у третманима пре цвета. Фунгицид се такође препоручује за друге сорте које су осетљиве на рђање плодова.

Сорте отпорне на паршу – Прима, СООР-10, Флорина, Либерти, Пајонир, Макфри, Пилот, Топас, Новамак, Сава, Рубинола, Џонафри, Џонатан, итд., треба прскати само против пепелнице са Бајфидан 250 EC – 0.015% или Систане Екозом – 60-185 ml/da.

Друго прскање јабуке пре цвета се обавља у фази ружичастог пупољка. Користе се исте фунгицидне смеше и фунгициди као за први третман. У воћњацима где постоји висока густина јабучине пилиће – 2-3 одрасле јединке на 100 протресених избојака, у фунгицидни раствор се додаје један од следећих инсектицида: Децис 2.5 EC – 0.03%, Дека EC – 30–50 ml/da, Метеор SC – 60-90 ml/100 l воде.

Произвођачи који нису у могућности да обаве тестове протресања могу се приближно оријентисати према штети уоченој на плодовима претходне године или приметивши опадање плодића оштећених од пилиће. Наведени инсектициди су такође погодни за сузбијање длакаве бубамаре у младим јабуковим воћњацима у раном периоду плодоношења и при веома високој густини популације длакаве бубамаре.

У априлу се такође обавља и прскање у цветању код јабуке, које је веома важно за заштиту цвета од парше. У годинама са честим падавинама и високом влажношћу ваздуха, код сорти осетљивих на паршу се уочавају масовне инфекције, што резултира опадањем цвета. Ова штета често остане непримећена и произвођачи је приписују другим узроцима. Прскање у цветању је такође усмерено против пепелнице и монолиниозе (смеђе трулежи).

За третман у цветању користи се један од следећих фунгицида: Луна Експериенце – 20-75 ml/da, Систане Супер 24 EC – 0.03%, Строби DF – 0.02%, Флинт Макс 75 WP – 0.02%, Хорус 50 WP – 0.03%, Шавит 72.5

WDG – 0.2% или комбинација Строби DF – 0.02% + Делан 700 WDG – 0.035%, Фабан SC – 120 ml/da, Индар 5 EW – 100 ml/da, Каратан 2.5 EW – 200 ml/da.

За **крушку** се обавља само једно прскање пре цвета. Оно је усмерено на сузбијање парше, крушкиних псила, крушкине чипкарне стенице и крушкине пилиће. За контролу парше користи се један од следећих фунгицида: Бордоска течност – 1%, Фунгурани ОН 50 WP – 0.3%, Чемпион WP – 0.3%, Каптан 80 WG – 0.2%, Дитан М-45 – 200 g/da, Бордо Микс 20 WP – 375-500 g/da. При високом нивоу заражености – 2-3% розета са колонијама обичне крушкине псиле, у фунгицидни раствор се додаје један од следећих инсектицида: Вазтак Њу 100 EC – 0.02%, Децис 2.5 EC – 0.03%, Дека EC – 75 ml/da, Суми Алфа 5 EC/ Сумицидин 5 EC – 0.03%, Синеис 480 SC – 30-43.7 ml/da, Ламдекс Екстра – 80-100 g/da, Натуралис OD – 100-200 ml/da.

Прскање крушке у цветању је усмерено на контролу парше и монолиниозе, а користе се фунгициди наведени за прскање јабуке у цветању.

У овом периоду, **дуња** се прска против трулежи плодића. Први третман против ове гљивичне болести се обавља у фази ружичастог пупољка, а други – током цветања. За први третман најбоље је користити Бордоску течност – 1% или Чемпион WP – 0.3%, а за третман у цветању – један од фунгицида Хорус 50 WP – 0.03%, Луна Експериенце – 20-75 ml/da, Дифкор 250 EC – 15 ml/da.

У фази ружичастог пупољка, **шљивици** се прскају против шљивине пилиће при густини од 3-5 пилића по стаблу у просеку, утврђеној протресањем. Користи се један од инсектицида Децис 2.5 EC – 0.05%, Дека EC – 30-50 ml/da, Суми Алфа 5 EC – 0.02%. Ако се ово прскање пропусти, или у случају веома високе густине пилиће, сузбијање штеточина се може обавити и одмах после цветања, када је 70% латица потамнело а још није опало. Овај третман се спроводи када се утврди 5% оштећених плодића.

Код **младих коштичавих воћних врста у плодношењу**, у фази ружичастог пупољка, обавља се прскање против длакаве бубамаре, која при веома високој густини може потпуно уништити цвет. За њено сузбијање у воћним усевима нема одобреног инсектицида, али се могу користити следећи: Децис 2.5 EC – 0.03%, Карате Зеон 5 CS – 0.02%, Дека EC – 30–50 ml/da.

Код свих **коштичавих воћних врста**, прскање у цветању се обично обавља у априлу за контролу монолиниозе. Ефективни фунгициди против ове болести су: Луна Експериенце – 20-75 ml/da, Хорус 50 WP – 0.045%, Сигнум WG – 30 g/da, Дифкор 250 EC – 20 ml/da, Делан 700 WDG – 0.05%, Индар 5 EW – 100 ml/da, Пролектус 50 WG – 80 g/da, Тирам 80 WG – 0.3%.

Већина **сорти кајсије и вишње** гајених у нашој земљи су осетљиве на монолиниозу, а у влажно пролеће и продужено цветање ове две врсте, треба обавити два прскања у цветању. Прво – на почетку цветања, а друго – 8-10 дана после првог.

Прскања у цветању треба обављати ујутру, када нема лета пчела. Коришћени фунгициди нису токсични за пчеле, али их треба заштитити од млаза прскалице и од контаминације фунгицидима.

Плантаже јагоде се прскају пре цветања Бордоском течношћу – 1% или Чемпион WP – 0.3% у комбинацији са Карате Зеон 5 CS – 0.02% или Калипсо 480 SC – 0.02% за њихову заштиту од пегавости листа (беле и црвене) и трубосица. Економски праг штетности за јагодину трубосицу цвета је 11% оштећених пупољака по квадратном метру или 15% оштећених биљака, а за јагодину стабљичну трубосицу је 5 оштећених цветних дршћи/листних дршћи по квадратном метру. Током цветања, биљке јагоде се морају третирати против сиве плесни са једним од следећих фунгицида: Свич 62.5 WG – 100 g/da, Луна Сенсација SC – 60-80 ml/da, Пролектус 50 WP – 80-120 g/da, Сигнум WG – 75 g/da, Каптан 80 WG – 150 g/da.

Код **малине**, када млади избојци достигну висину од 15-20 cm, обавља се прскање Бордоском течношћу – 1% или Чемпион WP – 0.3% против дидимеле (*Didymella*) и кониотиријума (*Coniothyrium*).